

:: Izhaja vsak petek dopoldne. ::
Naslov: TRST - TRIESTE
CASELLA CENTRO 37
:: ali pa: Via Imbriani 9/III. ::
— o o —
Izdaja: konsorcij MALEGA LISTA

MALI LIST

TEONIK ZA NOVICE IN POUČENJE

Stara: ena številka 25 stotink.
Ena leto 10 lir ...
Ena leto 3 lire ...
Izven Italije celo leto 20 lir
— o o —
Odg. urednik IVAN PRESEL

Mali koledar.

Petek, 23. aprila: Vojteh. — Sobota, 24.: Jurij, Fidelis. — Nedelja, 25.: Marko. — Ponedeljek, 26.: Marcellin. — Torek, 27.: Peter Kanizij, Peregrin. — Sreda, 28.: Pavel od Križa. — Četrtek, 29.: Robert. — Petek, 30.: Katarina Sijenska, Marijan.

MALE NOVICE

+ Anton Foerster.

V soboto 17. aprila je umrl v Novem mestu v Sloveniji Anton Foerster (izg. Ferster), starosta slovenskih glasbenikov: Rojen je bil l. 1837. v Osenicah na Češkem. Izpolnil je torej 88 let življenja. V mladosti je študiral pravo, potlej pa je dal postavam slovo in se ves žrtvoval glasbi. Nekaj časa je živel v Senju, potem je prišel v Ljubljano, kjer je ostal do večera svojih dni. Pri ljubljanski stolnici je bil 41 let voditelj petja. V celi tisti dobi je vztrajno delal za preporod cerkvenega petja. Osvobodil je slovensko cerkveno petje od laške operne manire. Pri tem je seveda naletel skrajna na hud odpor in prišel v zamero na raznih straneh. «Brenčel» ga takole sramotil: «Jaz sem pa s Pemskega z lačnim trebuhom

v vašo deželo privandral za kruhom.

Tukaj je dosti našega folka, Kranjca imamo za božjega volka.»

Foerster je trpel a udal se ni. Tako je postal reformator našega cerkvenega petja in ga štejemo Slovenci med svoje odlične kulturne delavce. Dočakal je žmago dobre stvari, naj mu Bog da tudi večno plačilo.

Slovanski izum.

Diego Arzič, rojen Hrvat, je v mladosti študiral za pomorskega inženirja na tehnični šoli v Pulji. Leta 1912. je šel v Ameriko. Tam si je podnevi služil kruh, ponoči pa študiral zvezdoslovje. Gibanje solnca in planetov ga je tako veselilo, da je hotel vso to božjo uro posneti kar moč natančno v majhem aparatu. Tri leta je študiral in računal, štiri leta delal v majhni nezakurjeni delavnici tam v Čikagu. Konečno je dovršil aparat, o katerem se je nek slaven zvezdosnanec zelo pohvalno izrekel. Ta aparat žene posebna ura, tako da aparat vedno natančno kaže isto razmerje, kakršno je med solncem in planeti. Tudi solnčni mrk pokaže ob istem času, ko je v naravi. — Novi aparat bo do v kratkem nabavile vse boljše šole.

Na Prešernov grob.

Ugledna ženska organizacija v Srbiji, «Kolo srbskih sestara», je sklenila, da bodo Srbkinje priredile skupen obisk Prešernovega groba. Poklonile bodo spominu največjega slovenskega pesnika venec, spleten iz cvetic, katere bodo nabrale po vseh delih srbske dežele; prišle bodo tudi prsti s slavnega Kosovega polja.

Čehi in Poljaki.

Ta dva naroda si nista posebna prijatelja. Poljaki so premalo slovanski, Čehi pa premalo krščanski. Imajo pa sedaj oboji dobre ministre zunanjih reči. Pred kratkim je poljski vnanji minister Skrzynski obiskal Prago in se o mnogih spornih rečeh pomenil z Benešem. Upati je, da se bosta obe slovanski državi zanašali boljše razumele. Potrebovali bosta druga druge zlasti za odpor proti rastoči nemški štuli.

Francija in Jugoslavija

Jugoslavija je povabila francoske politike in učenjake, naj pridejo v Jugoslavijo pogledat, da jo bodo res poznali. Govori se, da bo to poletje tudi predsednik francoske republike obiskal kralja Aleksandra v Beogradu.

Roparji napadli šoferja

DOBILI SO ZA LIKOF.

Šofer Fran Tomatič iz Pole je vozil ponoči po deželni cesti Divača-Pola skozi Istro. Šofer je bil sam na avtomobilu in je vozil hitro, da bi čimprej dospel v Polo. Na cesti med Kubedom in Buzetom pa je naenkrat zagledal v luči avtomobilnih svetilk, da je cesta zagrajena s skalami in koli vsevpred. Ker je bilo ravno na ovinku, je opazil nevarnost prepozno. Sicer je zaviral na vso moč, a med tem je že zadrl s silo v kup kamenja, tako da je avtomobil odskočil in se prekrnul čez cesto v jarek pod škarko. Šoferja je vrglo v neki grm in se je le opraskal. — Komaj se je zavedel in se začel pobirati s tal, že so pridrli iz goščave roparji, pet jih je bilo, ga vrgli nazaj k tlom in zahtevali denar. Braniti se ni mogel, dal jim je

listnico. Razbojniški glavar je pa strašno grdo pogledal, ko je našel v listnici samo 20 lir. Od jeze so začeli mahati po ubogem šoferju s palicami in bi ga bili morda končali; tedaj se je zaslišal hrup drugega avtomobila, prihajajočega po cesti. Razbojniki so jo popihali proč. Na drugem avtomobilu so bili šofer in dva potnika. Temu šoferju se je posrečilo, da je ustavil svoj avto še pravočasno, ko je zapazil, da je cesta zagrajena. Tedaj je tudi videl, kaj se je zgodilo pred njegovim prihodom. Ubogega Tomatiča so naložili na svoj avto in ga spravili do Buzeta. Tam je dobil prvo zdravniško pomoč. Bil je močno potolčen. Pri avtomobilu je bilo škode za kakih 5000 lir. Razbojnikov dozdaj še niso našli, imajo pa menda nekaj sledu za njimi.

Oster nastop.

Ljubljanski škof dr. Jeglič je v zadnjem času javno posvaril katoliške vernike pred branjem brezverskih in svinjepisnih časnikov. Ti se pa jeze na škofa, češ da jim bo «kšeft frderbou». Je že prav, le Bog daj, da bi škof zmagal. Svinjepisni pa naj gredo v Bosno trame tesat, bo vsaj resnično kulturno delo.

Srečko Kumar.

Naš znani in cenjeni pevovodja učiteljskega zbora, zadnji čas tudi pevovodja ljubljanske Glasbene Matice, Srečko Kumar, bo zapustil Ljubljano in gre v Zagreb. Prevzel bo vodstvo slavnega hrvaškega zbora «Kola». V Ljubljani so baje med glasbeniki prazne intrige, kar je Kumarja spravilo proč. Zagreb mu je dal priznanje.

Učenjak ponesrečil.

Slavni češki učenjak dr. Alojzij Musil, poznavalec vzhodnih narodov in svetopisemske zgodovine, je o Velikonoči z večjo družbo potoval v Egipt. Na velikonočni ponedeljek so šli k piramidam starih faraonov. Drugi so ostali zdolaj, Musil pa je splezal na vrh najvišje piramide (136 m) sam brez običajnega arabskega vodnika. Ko je pa šel nazaj dol, se je spotaknil in se privalil ves razbit in mrtev do vznožja piramide.

Doktorski prepri.

V Celju je bil obešen pred tedni roparski morilec Hotko. Odkar je bil na smrt obsojen, se je v ječi neumnega delal. Premotil je menda tudi nekatere zdravnike. Dr. Robida, ravnatelj norišnice, je prepričan, da so res obesili blaznega človeka; tega da ne bi smeli storiti. Proti Robidi je nastopil dr. Šerko, profesor na vseučilišču v Ljubljani. On je spoznal tistega dedca za prefriganega simulant (tačega, ki «se dela»). Ječarji tudi povedo, da je bil Hotko čisto razumnega ponašanja, kadar je mislil, da ga ne vidijo. Če so ga gledali se je delal beba. Nekoč je kruh namazal s človeškim blatom, namazani kos je pa tako spretno objedal, da se blata ni dotaknil. Behavost ga je vkratk minila, če so ga bolj v strah vzeli. Mislil je pa tudi na beg, kar kaže, da ni bil bebec ampak «tiček». Pa mu le ni pomagalo.

«Gora je moja».

Veliki Klek je slavna gora na Koroškem. Visoka je malo pod 4000 m. Nemci je dejo «Grossglockner». Tja gor lazijo turisti, kateri se hočejo izkazati. Toda gora je zasebna last nekega Weilerja. On je letos prepovedal turistom hoditi na goro. Turisti se hudejejo in protestirajo, a pomagalo ne bo nič.

Pozor na čeljusti!

V Čedadu imajo sodnika, ki ne pozna šale. Obsodil je nekatere preklinjevalce na globo: enega na 30 lir, dva na 50 lir vsakega, enega pa na 100 lir. V Italiji je to redek slučaj, ako ne prvi. Toda, odkar je prepovedano sramotiti Mussolinija, bo že prav, če se kaznujejo tudi taki, kateri Boga stvarnika sramote. Torej, preklinjevalci, pozor na čeljusti!

Nov car.

Ruski pregnanci so imeli v Parizu zborovanje in so sklenili, da je pravi in postavljeni ruski car veliki knez Nikolaj Nikolajevič; dali so mu ime Nikolaj III. On je torej car brez cesarstva.

Dobičkanosna pravda.

Amerikanski senat je končno rešil 80 let staro pravdo. V meščanski vojni Severa proti Jugu so odnesli severni vojniki nekemu posestniku v Luizijani 300 bal sirovega bombaža. Lastnik se je pritožil. Stvar se je zavlekla in senat je priznal šele zdaj, da mora plačati država vrednost bombaža in vse obroke za 80 let, kakor da bi bil naložen znesek v banki. Zadnja naslednica zdavnaj umrlega posestnika, neka 75 letna starka je dobila zdaj čez 7 milijonov dolarjev odškodnine.

Poštenje velja.

Pred sedemindvajsetimi leti sta dva visokošolca v Cambridgu sklenila, da se bosta maščevala nad svojo perico. Vsak teden sta dala v pranje srajce, itd., toda perica jima je prinesla ali zmečkane, ali strgane nazaj, včasih pa jih sploh ni prinesla. Ker sta imela nekoliko kapitala, sta sklenila, da ustanovita sama svojo pralnico, odkoder bosta dobivala srajce, kakršne bosta sama hotela. V severnem delu Londona sta najela mali prostor ter poiskala dve primerni deklici, katerima sta dala natančna navodila, kakšne srajce hočeta imeti odslej naprej. Prijatelji na vseučilišču so začeli obdovati njih srajce in ovratnike ter prositi, da li smejo tudi oni tam oddati perilo. Ta dva pa s tem nista bila zadovoljna ter sta jih strašila s tem, da tako pranje in likanje praveč stane. Ker so vseučiliščniki v Cambridgu bogatih staršev, ta strah ni dosti zalegel. Kmalu je bilo treba še pet peric vzeti v službo. Danes je to eno največjih podjetij te stroke na svetu. Več kot petsto ženskega osebja je zaposlenega v njem. Tudi kraljevi dvor pošilja perilo tu sem.

MIHEC: Visok obisk v deželi smo imeli.

JAKEC: Zdaj bomo dobro umaro zadeli.

BELEŽKE.

Ivan Cankar, slavni mojster lepe slovensčine, je bil vse prej kakor «klerikalec» ali «strujar». O liberalcih pa je sodil zelo ostro. Tako-le je pisal: «Ali neizprosni in težaki bo boj s tem zlaganim, nazadnjaškim in hinavskim liberalizmom, ki nima niti toliko iskrenosti, da bi nastopil za svoje ideje — kolikor jih ima — temveč laže svojim nasprotnikom, laže sebi v svoj lastni nos, laže na desno in levo, dokler se mu ne bo naposled za zmerom zalételo. Je med njimi nekaj poštenih ljudi: ali ti prisegajo v svoji slepoti na program, ki je že davno izpolnjen v vseh svojih točkah, tvorijo stranko, ki nima več nobenega cilja, ki se bori samo še s sencami... V tej stranki... je izključena svaka svoboda, vsaka individualnost, pač pa grasira v nji saroza nevednost po prosti volji. Ta stranka je zapravila polovico narodnega duševnega kapitala, ona je potisnila duševni nivo naše inteligence pod ničlo; živi še od zlagano-idealnih fraz in podlih dejanj, a njeno čisto je tema, kakor bi rekel Levstik». — Tako beremo v III. zv. «Zbranih spisov» Ivana Cankarja na str. VII. in VIII. Dostavimo: Amen.

«Državno opredeljeni». V uvodnem članku «Edinosti» v soboto 17. t. m. smo brali, da so Davidovičevi demokratje «državno opredeljeni». Zato smo radovedni, kaj si je člankar posebno modrega in duhovitega mislil pri tistih besedah. Kaj se pravi «državno opredeljeni»? Katera stranka se lahko imenuje «državno opredeljena»? Ali je ta lastnost kaj dobrega ali slabega? Vse to naj bi člankar preštudiral in nam enkrat razložil. — Morda pomeni «biti državno opredeljen» isto kot «imeti državo rad». «Rad imeti» pa se lahko razume na različne načine: «privoščiti državi vse dobro» ali pa «hoteti se države polastiti». V politiki je navadno tako, da se stranke hočejo polastiti državne moči. To pa hočejo v Jugoslaviji in povsod po svetu vse stranke: priti hočejo do državnega krmila, da bi uveljavile svoje načrte in namene. Ako se torej reče o Davidovičevih demokratih, da so «državno opredeljeni», je to prazna beseda. — Na tem šolskem vzgledu smo hoteli pokazati, kako «veliki» in «resni» listi pitajo svoje čitatelje s puhlimi besedami, za katerimi se skriva pomanjkanje modernega socialnega mišljenja. V taki puhlosti «Edinost» vzgaja že 50 let našo politično javnost.

Dvoumno. Neki list je pisal: «Naša solnčna domačija, katero nam je Bog udaril tu med sivimi snežniki in svobodnim morjem...» Podpišemo — toda kako naj se umeva tisto, da jo je Bog udaril?

Mali list v vsako hišo, v vsako slovensko družino!

Besede in dejanja

V čelnem članku svoje velikonočne številke je pisala «Edinost» sledeče:

«Naša razdvojenost in razcepljenost, vse razmerje v našem taboru, dejstvo da se vsako pametno spoznanje o potrebah in zapovedih našega položaja potaplja v valovju strankarstva — vse to je naša nesreča. Če bi hoteli tu govoriti o vzrokih, bi bilo to žalostno poglavje, s katerim nočemo in ne smemo kaliti poezije miru teh svetih dni. Omejimo se le na ugotovitve, da naše vstajenje — kolikor je odvisno od nas samih — je v obnovitvi na vseh poljih življenja: telesnem, moralnem, kulturnem in gospodarskem. Da bo pa to delo za tako obnovitev uspešno, je treba, da tudi v življenju našega domačega tabora zavladajo medsebojno strpnost, toleranca in spoznanje nevarnosti, ki grozijo našemu narodnemu obstanku, in pa neogibne potrebe stremiljenj in snovanja v strnjanih vrstah. In do tega mora priti, če postaneta nam vsem v vrhno zapoved: resnična ljubezen do svojega naroda in živa skrb za njegovo življenje!»

Rojaki, ki ste blage volje, položite v teh svetih dneh zbranosti duha in razmišljanja zaobljubo, da boste, vsakdo po svoje, delovali za Vstajenje k ljubezni in miru med nami, k slogi na delu za obstanek in srečo svojega naroda!»

Kje bo maša?

Ko človek to lepo pisanje bere se mu zdi kot bajno petje rajske ptice, kot zvonjenje srebrnih zvonov, krščenih na ljubezen, slogo in mile solze. Nehote se vprašaš: Kje bo maša? Odkod to ubrana zvonjenje, kam vabi, kaj pomenja?

Na misel je prišlo več kakor enemu pravovernih Slovencev: Glej, pri Edinosti so se omeščali. Spoznali so, da s dosedanjimi načini ne smejo nadaljevati. Ko mili brenkajo na zvon velikonočni že pritaženo zapuščajo trdnjavo svoje strankarske trme in lezejo ven na polje Narodnega sveta.

Res lepo blagovestje!

Velikanoč je minila, Narodnega sveta pa še ni.

Kje je tista cerkva, kjer je bilo bingljalo k maši? Rodoljubni Slovenci so šli za glasom, a glas se vedno bolj izgublja v puščavi in megli. Nikjer ni cerkvice, maše nikjer!

Še vedno zvoni.

Edinost z dne 14. aprila piše tako-le: «Vsi sinovi naroda, ki so blage volje, morajo stremeti za tem, da se naše javno življenje ozdravi, da se odstranijo ali vsaj do skrajno možne meje ublažijo navzkrižja, ki zastrupljajo danes naše medsebojno razmerje. Kajti v razcepljeni in moralno izmučeni, po hujskanju razdraženi javnosti ne bomo mogli vzpostaviti ruševin in celiti neštevilne rane, ki jih je v vse človeštvo zasekala katastrofa svetovne vojne in ki tvorijo neizmerne nevarnost, za vsa prizadevanja po ob-

novi. Na delo torej vsi za obnovo v znamenju miru in za vstajenje k novemu zdravemu narodnemu življenju.»

To je stara pesem.

Program tržaške Edinosti je: besedičenje. Velikokrat smo jim že očitali, da so stranka 'brez programa. Včasih so se na to jezili, drugokrat so bili na to ponosni. Mi pa moramo svoje očitaje preklicati in moramo slovesno priznati: Edinost ima program in ta program so:

Besede, besede, besede.

Ti pa, slovensko ljudstvo, obuj čevlje brez podplatov, opazi se brez jermena, pokrij se brez klobuka in romaj brez

brašna, romaj po megli in močvirju naprej, naprej za milim zvonjenjem brez brona k cerkvi brez strehe, k pridigi brez mašnika k opaslu brez štrkljev. In ko te moči zapuste, sedi v močvirje in umri in še v večnosti poj hvalo svojim voditeljem, ki so te brez programa speljali v močvirje, kakor večje zapeljejo trudnega popotnika.

Če pa ti ni tako všeč, tedaj vprašaj edinjaške mežnarje, kdaj bo lepega zvonjenja konec. Zahtevaj, da se ustavi povodenj besedi in se pokažejo trdna tla dejanj.

Če nočejo — jih zavrzi in izpluj!

Kako je s politiko

RUSIJA IN ZVEZA DRŽAV.

O Zvezi držav smo že večkrat izrekli svoje mnenje. Po krivem se imenuje «Društvo narodov». Ta Zveza ali Društvo je sama na sebi lepa in plemenita misel, toda evropske države so jo izkvarile po svoje in uporabljajo društvo le za sebične in sovražne namene. Glavno besedo v tem čudnem društvu ima Anglija. Zanje je društvo le eno izmed uspešnih sredstev za svetovno vladno. Vsi člani društva so več ali manj vazali (podložni knezi) Velike Britanije. Ta Zveza vazalnih držav ima svoj glavni namen v tem, da drži skupaj veliko moč proti neki drugi mogočni zvezi, namreč proti Zvezi sovjetskih republik Velike Rusije. Evropska politika na veliko ima torej dva tečaja: prvi je London, drugi Moskva. Ta dva sta si nespravljiva sovražnika, ki zbirata moči in zaveznike za veliki spopad.

Konferenca za razorožitev.

Amerika vedno vpije v Evropo: Plačajte svoje dolgove! Če drugače ne morete spraviti skupaj denarja, pa nehaite trošiti milijone za oboroževanje! Zmenite se med sabo, da boste vsi zmanjšali stroške za armado in mornarico! — Na to vpitje se države tu in tam snidejo na konferenco, vržejo Ameriki pest prahu v oči in gredeč domu mislijo le, kako bi še več denarja porabili za vojsko. Ko si Amerika izmenca oči in opazi njihovo sleparijo, začne znova vpiti in znova se vabijo tički na konferenco. To pomlad bi morala biti. Rekli so, da mora priti tudi Rusija zraven. Zborovali pa da bodo v švicarski Ženevi; nikjer drugod ni tako lepega prostora za miroljubne diplomate. In poslali so Rusu vabilo.

Čičerin odgovarja.

Dne 7. aprila je ruski zunanji minister ali komisar, Čičerin, poslal angleškim vazalom tak odgovor, da jim še vedno šumi po ušesih.

Pripomniti moramo, da je Rusija v ostrem diplomatskem sporu s Švico, to pa zaradi tega, ker je bil pred leti ubit

v Švici ruski diplomat Vorovski. Morilci so bili oproščeni in Rusija ni dobila zahtevanega zadoščenja. Zato Rusija uradno ne stopi na švicarska tla. Za letošnjo pomladno konferenco je Zveza držav dobila od Švice svedčano zagotovilo, da Rus lahko pride v Ženevo in da se mu nič zalega ne bo zgodilo.

V svojem pismu z dne 7. aprila pravi Čičerin, da ta švicarska obljuba nima nobene veljave, dokler Švica ne obsodi onega prvega zločina. Dokler se to ne zgodi, se noben ruski diplomat ne more smatrati varnega na švicarskih tleh in ne pojde tja.

To rusko razmerje s Švico bi morali evropski diplomati upoštevati. Če so torej vabili Ruse na konferenco, morali bi jo sklicati na tleh kake druge države. Pa so jo šli vkljub temu sklicevati v Ženevo. Zakaj? Čičerin jim kar naravnost pove: Zato, ker vaša konferenca za razoroževanje ni resna; vaši nameni niso odkritosrčni. Vi ne marate orožja odlagati. Zato tudi ne marate konference in hočete zvrtniti odgovornost na Rusijo. Za svetovno razoroževanje bo Rusija sodelovala prav rada in temeljito, kadar se bo sklicala v ta namen komisija daleč od ženevskih intrig in slabih namir.

Rus in Nemec.

Ob istem času, ko je Rus poslal svoje nenavadno ostro pismo Zvezi držav, začel je tudi vabiti Nemce, naj se nasloni nanj, da bosta skupaj pokazala roge ženevskim mešetarjem. Anglež se je mnogo trudil, da spravi Nemčijo v svojo Zvezo držav in ga tako priveže na svojo svetovno politiko. Francija pa je zadnjič te načrte pokvarila, ko je po zvitihi intrigah napravila tako, da ni bila Nemčija v društvo sprejeta. Nemčija je užaljena in zato jo sedaj vabi Čičerin na svojo stran. Ako se to zgodi zares, bo ruska politika dobila premoč nad angleško. Nemci imajo v rokah veliko odločitev.

VLADNA KRIZA V JUGOSLAVIJI.

Zadnjič smo poročali, da je po Pašičevem odstopu sestavil vlado njegov prija-

telj Uzunovič. Štefan Radič je bil zelo ponosen na to, da je Pašiča povelil na tla. Misli je menda, da bo z naprej on prvi mož v državi. Spravil se je nad razne svojih novih vladnih tovarišev, ki so po njegovo bili preveliki Pašičevi zaupniki, in jih je hotel enega za drugim iztisniti iz ministrstva. Na shodih je zabavljaj čeznje s takimi izrazi, ki se ne prilegajo ministrskim ustom. Radič je tako prisilil k odstopu najprej Krsto Miličiča, kar smo že javili; koj za Miletičem je odstopil Simonovič, minister za socialno politiko; za njim je šel minister pravde Gjuričič.

Nevolja proti Radiču.

V Belgradu in zlasti med stranko radikalcev je začelo vreti proti Radiču. Jezil jih je žaljivi način govorjenja in bali so se tudi, da ne bi Radičeva moč preveč zrastle. To se je moralo preprečiti. Zato so zahtevali od Štefana, naj sam zlopa odstopi. On pa ni hotel tega slišati. Zato so zahtevali od Uzunoviča, naj on poda demisijo celega ministrstva, da bo tako z vsemi skupaj zletel tudi Radič na cesto. Vrstila so se dolga posvetovanja, med tem pa je zadal Uzunovič Radičevi stranki nepričakovan udarec.

Razkol med Hrvati.

Uzunovič je pridobil na svojo stran dva hrvaška ministra: Superina in Nikiča. Treba je bilo na vsak način varovati vsaj videz, da tu ni spora med Srbi in Hrvati, ampak le borba proti predolgemu jeziku Štefana Radiča. Uzunovič je torej obljubil Superini in Nikiču, da bosta ostala ministra, onadva pa sta obljubila, da bosta s seboj privedla v tabor nove vlade vsaj dober del hrvaških poslancev.

S tem tajnim dogovorom so šli ministri-zarotniki h kralju. Tam je bilo dolgo posvetovanje. Kar tam je Uzunovič napisal novo demisijo cele vlade, kralj mu je dal novo pooblastilo, da zopet vlado sestavi, Uzunovič je brž predložil seznam novih ministrov, kralj ga je potrdil in od posvetovanja je prišla na cesto novopečena vlada Uzunovič št. 2.

Štefan izdan.

Iz nove vlade so bili izpuščeni: Štefan Radič, njegov nečak Pavle Radič in trgovinski minister Krajač. Za šolskega ministra je bil namesto Štefana imenovan radikalec Miša Trifunovič, več ministrskih mest pa je ostalo praznih.

Po tem nepričakovanem udarcu je Radič teklen h kralju in prosil, naj se ta reč tako predela, da bi sam sicer tudi ostal zunaj vlade, ampak tudi oba izdajavca, Nikič in Superina, naj bi zletela na plano, namesto teh pa naj bi se deli za ministre zanesljivi radičevci. Toda Radič je zvonil potem, ko je že toča pobila. Vrnil se je v Zagreb in sedaj bo imel dovolj otepanja na vse strani. Nikič in Superina ga bosta sedaj preganjala, razžaljeni ministri ga bodo tožili pred sodiščem in morda bo moral še enkrat v zapor. Tako se suče svet.

PODLISTEK

Iz domače zgodovine

Openske starine.

Odkod ime Opčine? Nekateri pravijo, da so stari rekali v pečinah, med skalami. Ta je bosa, ker ljudstvo izgovarja jasno «uopkene» pečinam pa pravi pečine. Prvi prebivalci so bili iz Srbije. Ti so bili koloni, to je poljedelci tržaških plemenitnikov de Argento in de Leo. Cerkev so imeli Openoi v davnini, zakaj že leta 1462. so imeli prvega kaplana. Leta 1622. so dobili župnijo.

Leta 1466. je umrla Tržačanka Neža Babič ter je zapustila stolnici sv. Justa svojo hišo na Opčinah s pogojem, da bo v njej stanoval en kanonik, ki bo moral vsako leto brati sedem sv. maš za njeno dušo.

V starih časih so spadale pod opensko župnijo vasi: Trebiče, Bane, Rojan, Kontovelj, del Barkovelj, Grljan, Sv. Križ in Briški. Kontovel se je osamo-

svojil leta 1847., istotako Sv. Križ; v Rojanu so postavili župnijo leta 1861. Danes je edina openska podružnica v Trebičah. Pred 123 leti je strela razdeljala openski zvonik, tri leta kasneje so zgradili sedanjega.

Slovenščina v goriških šolah.

Za časa francoskih vojsk so bili v goriškem bogoslovnem semenišču vojaki. Novembra 1818. so zopet otvorili semenišče. Učilo se je latinsko, kakor tudi še dandanes. Dovoljen je bil tudi pouk slovenščine. Duhovnik Jožef Krobath je jel bogoslovce poučevati slovenščine. Ker pa pouk slovenščine ni bil zapovedan predmet, so ga bogoslovci opustili. Slovanska zavest je še trdno dremala. V letu 1840. se je dvignil učeni Štefan Kocijančič ter je pričel s poukom slovenščine. Pa zaman, bogoslovci niso vztrajali. Kasneje se je zaela poučevati slovenščina na gimnazijah, zato so se naučili materinščine že gojenči latinskih šol. Danes pa, ko so slovenščino izrinili iz srednjih šol, naj bi jo uvedli v bogoslovnem semenišču.

Šola v Movražu.

Duhovni kurat v Movražu je leta 1847. javil škofijstvu v Trstu, da «poučuje v Movražu otroke nele krščanski nauk, ampak tudi pisanje in branje v maternem jeziku». Takrat so tedaj že imeli zasilno slovensko šolo. In danes!

Stiska leta 1709. v Istri.

Leta 1709. je v mesecu januarju pritisnil na Koprčini in drugod po Istri tak mraz, da so vse oljke zmrznile. Na spomlad pa je nastala živinska kuga, da je vničila do polovice živine.

Škofovo potovanje leta 1693.

Tega leta je postal vladika tržaške škofije Ivan Franc Miller. Prvo leto je obiskal vso škofijo in je svoje potovanje popisal. Zapisnik se nahaja v tržaški mestni knjižnici. Iz poročila smo posneli, da je bilo v mestu Trstu, ki je šlo med mestnimi židovi 5700 duš, 12 kanonikov, 24 duhovnikov in 15 bogoslovcev. Bili sta dve župniji: 1. Svetega Juksta, ki je obsegala vse mesto, predmestje

ter del tržaških njiv. 2. Openska župnija, ki je obsegala Opčine, Trebče, Bane, Blagaj, Kontovelj, Grljan, Barkovlje, gorenji del Rojana ter Briške.

Tržaška škofija je bila tedaj deloma pod beneško, deloma pod avstrijsko vladno. Pod Avstrijo je bilo 12 župnij: Trst, Opčine, Tomaj, Košana, Trnovo, Jelšane, Senožeče, Dolina, Hrušica, Hrenovica, Brezovica, Vreme, Povir, Sežana; ter 11 kaplanij: Gročana, Lokev, Skočijan, Slivje, Silentabor, Prem, Knežak, Podgrad, Pregarje, Klanec, Pestojna. Pod beneško republiko je bilo 8 župnij: Mile, Umag, Buzet, Roč, Lanišče, Zrenj, Loka, Osp ter 5 kuracij: Sovinjak, Vrh, Račice, Draguč, Slum. Tri kuracije, to je Borut pri Pazinu, Vodice pri Podgradu in Semič pri Lupoglavi so bile sicer na avstrijskem ozemlju, toda upravljali so jih župniki, ki so bili nastanjeni v beneških župnijah. V celi škofiji je bilo 28 kanonikov, 18 župnikov, 48 beneficijatov, 44 navadnih duhovnikov.

Vlada brez večine.

Vlada Uzunovič št. 2 nima za seboj večine poslancev. Kajti od Hrvatov jih je samo deset dosedaj pristopilo v novi klub, ki sta ga ustanovila Nikič in Šuprina. Radikalci in deset pa še ne dosega polovice cele skupščine, če bo vse drugo proti. Zato bo Uzunovič skušal pri-

dobiti katero d opozicionalnih strank, da bi vstopila v vlado in prevzela še nezasedena mesta v ministristvu. Dozdej ni še gotovo, če bo to mogoče ali ne. Dne 5. maja se skupščina snide in takrat se bo pokazalo, kaj ta vlada premore. Sicer pa nobeden ne prerokuje Uzunoviču št. 2 dolgega življenja.

Kaj nam z dežele pišejo**NABREŽINA.**

Lepa cerkvena slavnost. — V soboto pred Belo nedeljo je prišel k nam prežvišeni knez in nadškof goriški. Na cesti je bil napravljen slavolok z napisom, ki je pričal o spoštovanju in udanosti do nadpastirja. Na trgu ga je čakal občinski zastop z županom na čelu, zstopstvo bolniške blagajne in snoparije. Ko je prežvišeni dospel in stopil z voza, začelo se je uradno sprejemanje. Nagovorili sta ga tudi 2 deklici, ena v italijanskem, druga v slovenskem jeziku; ena mu je tudi poklonila lep venec. Nato se je razvil sprevod k cerkvi z mnogimi zastavami; bila je prava manifestacija. Drugi dan zjutraj je imel nadškof sv. mašo in pridigo. Ob desetih se je začel blagoslov novega oltarja in je trajal do tridešt na poldne. Potem je bila slovesna peta maša, pri kateri je pevski zbor izvajal Sattnerjevo latinsko mašo vrlo dobro. Po maši je tukajšnja godba zaigrala par komadov. Udeležba občinstva je bila zelo velika; prišlo je tudi mnogo tujega ljudstva gledat to lepo slovesnost. Popoldne ob treh je bil blagoslov. Po blagoslovu je godba naredila koncert za občinstvo pred župniščem; trajal je približno eno uro. Okrog 5. ure se je Prežvišeni poslovil iz Nabrežine; upamo, da je dobil dober vtis v nji. Družina g. Zoršana bo tudi ohranila lep spomin na ta dan, ker je nadškof krstil najmlajšega sinčka.

Kakor je že znano, je novi oltar dar in delo g. Valentina Radoviča in arhitekta Radoviča. Nekaj posebnega so na oltarju lepe vaze za cvetlice — vse v kamnu. Kaj takega se menda malokje vidi ali pa nikjer. Vsa čast g. arhitektu. G. Valentin Radovič pa je postavil spomenik, ob katerem bodo še pozni rodovi imenovali njegovo ime s priznanjem in občudovanjem.

KOZINA-HERPELJE.

Kot so poročali drugi listi se je res zgodilo. Občino so prenesli nazaj v Klanec in je zdaj zopet doli (dokler se komu zopet ne zljubi jo kam drugam prenesti). Sedaj čakamo na podežlata. Silno smo radovedni, posebno, ker se bje jako hud boj za ta ubogi stolček. Marsikomu bi dobrodošel.

Na naši šoli se silno pozna, da ni več blagega g. Štefana Šiškovčiča. Zdej imamo le eno slovensko učiteljico še, tudi slovenski razred je dobila Italijanska — čeprav to ni v postavi. — Verouk je začel poučevati na naši šoli duhovnik iz Klanca, česar smo vsi veseli. Za Veliko noč smo radi hiteli v Klanec. Novi božji grob, silno lep in umešen kot kak oltar, nas je očaral. Ravno tako tudi petje. Pa ne samo na koro; še bolj petje otrok na Veliki petek pred Božjim grobom. Marsikdo, ki ne mara dosti za cerkev, je šel te praznike z Kozine in s Herpelj do Klanca. — Slednjič se moram potožiti, da smo tu zelo zapuščeni v verskem oziru, v Brezovico je daleč, doma v Herpeljah pa božje službe skoro nikdar ni.

PODGRAD.

Čudna bolezen. Pri Bridi stanuje nek gospod, ki ima čudno bolezen v nogah. Noge so sicer zdrave, le nositi ga nočejo. Začela se je ta bolezen že en dan pred zadnjim sejmom, ko je bil v Podgradu na obiskih neki višji. Že tisti dan je naš domači zdravnik, ki se je »jouku« zastopil na take reči, tekal vsenaokoli in iskal dobrih lekov. A bolezen se je usedla kakor klóp in dotični gospod ne sme iz hiše. Ljudje ugibljejo, katera bolezen bi to bila; eni deajo, da so »ematizmi«, dru-

gi pa so mnenja, da je to »uoblast« ali vsaj, da od oblasti prihaja. Ukleli so ga Brkini, ki radi zakolnejo: Uoblast te meči! Pa ga je vrgla. Po Podgradu se poje tudi tista pesem: Pil bi ga vsak hudič...

Na vsak način: bolezen je v vasi. Zdravnik ima polno dela. Pregledati je moral po vseh gostilnah in trgovinah, če je vse čisto, da se ne bi še hujša kuga zanesla. Zaslužil je pri vsakem 10 lir, zunaj Podgrada pa še več. Tako je torej kuga prišla med naše lire. Zoper to kugo bi radi našli kakšno »šponto«, pa jih ni.

ČERNOTICE v Istri.

Naznanujemo vsem Marjinim častilcem, da se je popravila cerkev Marije Snežnice na Gradišci in da bo prvo nedeljo v maju, 2. maja, ob 10 uri gori slovesna sveta maša. Pridite!

ZGONIK.

V začetku šolskega leta so morali starši oziroma njih namestniki prositi za dodatne ure pouka v slovenščini. Kakih petnajst staršev pa ni tega storilo in zato niso smeli njih otroci k slovenski uri. Šolski ravnatelj v Nabrežini je mnenja, da materni jezik teh otrok ni več slovenski, zato je določil, da morajo ti otroci imeti tudi veronauk v italijanskem jeziku. Poučuja gospa Jannaccone. Pri vsi stvari pa je najbolj čudno to, da je med starši oziroma njih namestniki par patent-narodnjakov kakor tudi dopisnik »Novic« g. krojač Milič. Živio narod!

MUNE.

Za sekanje drv smo tudi pri nas pravočasno vložili prošnjo. Sedaj pa ne vemo, kje te prošnje leže, ali pri gozdarju v Podgradu, ali kdo ve kje. Med tem je drevje ozelenelo, čas je prešel in sedaj ne bomo mogli sekati. Želeli bi, da se g. gozdar bolj točno ravna po zakonu. Tudi bi hoteli vedeti razliko, kdaj ima gozdar pravico tirjati plačilo za pot in kdaj je dolžan uradno prit. In čemu plačujemo sploh vsakovrstne dajatve, ako uprava ne deluje v redu?

HARIJE pri Bistrici.

Usmiljenim srcem! — Podpisani prosimo uljudno podporo za naše nesrečne pogorele. Škoda je ogromna. Darovi naj se pošljejo na naslov: Županstvo v Trnovem, Torrenova di Bisterza. — Harije, dne 14. aprila 1926. — Ivan Baloh, kurat. Torjan Jožef, vaški načelnik.

Opomba uredništva: Onesreči nismo prejeli nobenega dopisa, zato naši bralci ne bodo nič jasnega vedeli o celi zadevi. V takih slučajih se pač ne spodobi trdovratno molčati. Ali ni v vasi nobenega človeka, ki bi bil mogel sestaviti poročilo o dogodku?

Iz PODGORJA.

Pri nas se opažajo zadnji čas res čudne navade, katerih res nismo vajeni. Zelo se namreč motijo razne gospodinje ki mislijo, da bodo lažje omožile svoje hčere, če se posmehljivo izražajo o drugih. Tudi to ne pomaga dosti, če se jezijo, češ njihova se je omožila naša pa ne itd. Je že res, da je danes veliko pomankanje ženinov, ker so pač življenjske razmere neznosne in postopanje nekaterih gospodinj nakam čudno. Res da se mora dobra in skrbna mati pobrigati za svojo hčer, pa ne na tak način kot se to pri nas dogaja. Naj ne misli na primer dekle, če je hčer občinskega zbornika, da bo prišel ponjo kak grof in naj ne odbija radi tega tako bahavo domačih fantov, ker se ji to prej ali slej maščuje. Dosti so dekleta tudi sama kri-va. Če jim toliko dopade jo razni finan-carji in kondukterji, potem ni nič čuda,

da se po navadi cela stvar tako žalostno konča. Naj pogledajo malo naokrog, dobile bodo mnogo svarilnih zgledov.

Marsikaj ni v redu pri nas. Pogledjmo samo naše pokopališče. Grobovi še čisto sveži so povečini že razgrebljeni, zelenje vse pomandrano in izruvano itd. Ni čudno, če se po pokopališču sprehajajo lepo v miru naše domače živali vseh vrst. Tudi lepi nagrobni kamni, ki so nekaj krasili pokopališče, ležijo polomljeni in razmetani po tleh in pričajo kako malo čuta spoštljivosti do pokojnih so imeli tisti, ki so se hoteli s takimi žaljivimi čini postavljati. To se za tak posvečen kraj ne spodobi. Na pokopališču bi se moral držati red še bolj kot kje drugje, tu pa so grobovi vsi v neredu. Vsakdo od vaščanov se še spominja, kakšno je bilo pokopališče nekaj in kakšno je sedaj. Res žalostno.

Ne vem kako, da je naša fara že toliko časa brez župnika. Gotovo bi tudi mi dobili kakega, če bi se le kdo za to pobrigal. Namesto da posedajo starešine v gostilni naj se raje malo pobrigajo za vas, toda v resnici, ne pa tako kot so se brigali do sedaj.

Deseti brat na danskem plesu

Ker sem slučajno zvedel po radio-telefonu, da bodo imeli danski »homonisti« na velikonočni ponedeljek v Danah ples, sem sklenil, da pojdem tudi jaz tja. Nisem sicer prijatelj plesnim norostim, vendar sem šel »pošpegat Dance«, kako se bodo postavili na »šagri«. Andrej Velkobosi — tisti, ki vozi s svojimi šivčki v Trst obroč in staro železo — mi je pripovedoval, da je prišlo iz Pariza danskim pupam tri vagone svilenega blaga za napravo plesnih oblek ter da je sežanski cesar podražil usnje, odkar napravljajo danski »šuštarji« Dankam nove plesne šolence. Da se ni Velkobosi dosti zlagal, sem se prepričal pozneje!

Okrog desete ure dopoldne tistega dne sem priromal v Sežano. V gostilni »pri Rajmond« sem dobil prijatelja Pepeta s Koludrovce. Veselo sva se pozdravila ter naročila štefan terana, katerega nama je prinesla napudrana kratkokrila »kelnerca«. Pogovorila sva se o marsičem ter vrgla za krajši čas še »briškolo«. Med igro sem zapazil, da ima kavalir Rajmond nad vrati s papirjem zaflikano okno. To pa zato, ker je na istem mestu modro steklo, katero je strogo prepovedano v naši oguljeni beračiji!

Opoldne se je odpravil Pepe v Merče kamor ga je povabil Janez Godcev, na obiranje godčeva — pardon — medvedove tace! Silil me je, da naj grem z njim, ker pa sem se namenil iti v Dane, sem ponudbo odklonil, obljubiti sem mu pa moral, da se snideva v Merčah, ko bodo Merčanci »zimo prodajali«! Po odhodu prijatelja sem pričel zijati po Sežani. Marsikaj sem opazil. Med drugim tudi znameniti cirkus, katerega prirejata Sežancem brezplačno že nekaj let neki Čehoslovak in njegova boljša polovica Ker mi pa gospod urednik ne da toliko prostora, da bi popisal vse »salti mortali« tega cirkusa, bom to raje prihranil za drugi bot.

Okoli treh popoldne sem jo mahnil proti Danam, dobrih pet minut oddaljenim od Sežane; Andrej Velkobosi bi še toliko ne rabil s svojimi šivčki. Pod »lokando« mi je ugašnila fajfa. Jezno sem jo zabrusil v žep ter si razvilgal »Mlade vojake«.

Poten in truden sem se vendar privlekel na Bezinovo osmico, kjer sem se okrepčal z pol litro kislice in z zagojzdo domačega ajdovca. Tu sem si prižgal zopet fajfo ter čakal, kdaj bodo zaplesale danske mamice, tatki, tetke in strički prvo polko. Na plesišču — pod Bezinovo hišo — je bilo že nekaj kraških marijonet s kratkimi krili in ostrizenimi lasmi. Če so imele tudi pamet ostrizeni, tega nisem mogel dognati! Ko so se pa pojavile kakor jurčki po dežju danske krasotice, so se kraške marijonete umaknile; menda jih je bilo sram pred dansko inteligenco.

Ples so otvorili že prej imenovani plesalci. Nekaj časa je šlo še v redu. Kmalu pa se je začelo neko čudno zvijanje teles, ki nikakor ne pristaja pametnemu človeku. Ta ples se imenuje, če se ne motim, »alla mossa«. Posluževale so se ga najbolj takozvane »razpeljavke«, ki so jih skrbne mamice pripeljale za rokice do plesišča. Mamice so se potem ustavile za ograjo ter ponosno gledale, kako znajo njih nadebudne hčerkice plesati. Pri plesu je bilo tudi nekaj pobožnih ženic, katere so ta dan obesile molek na klin. S temi sem se spustil v pogovor ter hvallil njih hčere na vse pretege; vedele pa niso, da jim v žepu figo kažem.

ZAHVALA

Lepa udeležba prijateljev in znancev pri pogrebu našega nepozabnega strica **Jožefa**

gluhomenega, nam je v veliko tolažbo. Zato se pristrčno zahvaljujemo vsem, kateri so na kateri koli način kaj dobrega storili. Posebno srčna hvala častitemu gospodu župniku za ganljiv govor, pri katerem so mnogim stopile solze v oči.

TOMAJ, 20. 4. 1926.

DRUŽINA COLJA.**Občina Materija**

V smislu sejnega sklepa z dne 27. dec. 1924. potrjenega po pristojnih oblasteh, ustanavlja se v Materiji začenski z majem 1926. - mesečni semenj za živino in druge predmete in sicer na 14. vsakega meseca.

Ako pride ta dan na praznik, tedaj se semenj vrši naslednji delavni dan.

Župan:

RIHARD bar. MARENZL

Zobozdravnik**dr. D. Sardoč**

Špecialist za ustne in zobne bolezni perlekcioniran na dunajski kliniki

ordinira v Trstu

Via M. R. Imbriani 16, I.

(Prej via S. Giovanni)

od 9-12 in od 3-7.

Sever & Co**TRST**

Via Machiavelli, 20

prodaja semena krmilne pese kakor tudi vsa druga krmilna, zelenjadna ter cvetlična semena, garantirana, čista, prvovrstna, po konkurenčnih cenah.

Zobozdravniški ambulatorij

TRST, v. Settefontane št. 6

od 9. do 12. ure in od 15. do 19. ure

judske cene.

GOSPODARSTVO

Vodovodno vprašanje

(Piše poslanec Besednjak).

Odkar se je vršilo na goriški podprefekturi znano zborovanje radi vipavskega in kraškega vodovoda, ni zvedela naša javnost nič več o tem važnem vprašanju.

Da bodo naši ljudje vedeli, kako se zadeva razvija, napišem na tem mestu majhno poročilo.

Kakor znano gre pri vodovodnem vprašanju naše dežele za dve stvari: najprej je treba poskrbeti, da se že obstoječi vodovodi ubranijo razpada in stalno urede. To je prva in najbolj nujna naloga. Z negotovimi in nezanesljivimi podporami vlade ni mogoče upravljati večno vodovodov. Treba je postaviti vodovode pod trdno strokovno vodstvo, ki bo razpolagalo z dovoljnimi in stalnimi denarnimi sredstvi. V ta namen so sklenili na zborovanju v Gorici ustanoviti konsorcij, sestoječ iz zastopnikov prizadetih občin, furlanske in tržaške dežele in države.

Dajmo potrebno vodo vsej Julijski Krajini.

Toda naše vodno vprašanje je bolj zapleteno, kakor se zdi na prvi pogled. Ne gre samo za ureditev obstoječih vodovodnih naprav. To je sicer najbolj nujna in pereča naloga, ki se mora hitro in dobro rešiti, a ni edina naloga. Na zborovanju v Gorici sem že poudaril, da je treba obrniti pozornost rimske vlade na celotno vodno vprašanje Julijske Krajine.

Delati moramo na to, da dobi vsa Goriška, Tržaška in Istra dovolj vode in se reši tako enkrat za vselej gospodarstvo naše dežele te največje skrbi, ki jo mori že nad pol stoletja. Dokler ne bo Julijska Krajina zadostno preskrbljena z vodo, se ne bodo naši kraji (v prvi vrsti Istra) nikdar dvignili iz gospodarske in kulturne bede. Voda je za Istro vprašanje življenja in smrti.

Rimska vlada je sklenila žrtvovati za južno Italijo okoli 20 milijard lir, ona hoče dati tem zapuščenim krajem potrebne ceste, sezidati jim hoča vodovode, zgraditi železnice, izsušiti močvirja itd. Napeti moramo vse sile, da postavi vlada naše kraje v isto vrsto z južno Italijo in raztegne iste dobrote in podpore tudi na nas.

Kaj pravijo v Rimu.

Imel sem priliko govoriti o teh stvareh z videmskim prefektom Ricciem. Povedal mi je, da je bil v Rimu in spravi v razgovor vodovodno vprašanje v njegovi celoti. Merodajni krogi v notranjem ministristvu so se za stvar zelo zanimali in priznali, da gre za vprašanje, ki ga je treba v državnem interesu temeljito in resno premotriti. Po njihovem mnenju bi bilo najboljša, da se vodovodni zakoni, ki veljajo za gotove dežele južne Italije (n. pr. za Bazilikato) enostavno raztegnejo na Julijsko Krajino. Dobrote, ki bi iz tega izhajale, so velike. Država bi se obvezala plačati iz svoje blagajne polovico stroškov za gradbo vodovodov, in sicer ne kot posojila, temveč bi denar darovala. Ostale stroške bi nosile seveda občine in dežele. Toda tudi pri tem bi država po zakonu znatno pomagala, kakaj vzela bi na svoja pleča del obresti, ki bi jih bilo treba plačati za posojila. Taka je približno vsebina zakonov, veljavnih za južno Italijo.

Razume se pa samo po sebi, da si čitatelji ne smejo delati prenapljenih upov. Do danes nimamo namreč še nobene gotovosti, da se ti zakoni res razširijo na naše kraje. Vodilni krogi v notranjem ministristvu so pokazali doslej pač dobro voljo, obljubili so, da bodo stvar notranjemu ministru toplo priporočili, toda končna odločitev je v rokah vlade.

Z združenimi močmi.

Sestaviti bi bilo treba sicer le majhen zakonski načrt z edinim členom, ki raz-

teza vodovodne zakone južne Italije na nas, toda glavna težava je v tem, ali je vlada pripravljena vzeti tako denarno žrtev nase. Vladni poslanci iz Istre se potegujejo že dalj časa za vodovodno vprašanje istrske dežele, a niso mogli doslej uspeti. Senator Keršič (Chersich), istrski deželni glavar mi je pravil, da so bile težave v Rimu do danes nepremostljive. Upajmo, da se razmere izboljšajo in da se bo dala vlada pogovoriti. Toda potrebno je, da se zgamejo vsi poslanci in senatorji Julijske Krajine in združijo k skupnemu nastopu. Voda ni politično vprašanje. V živo zadeva naše gospodarsko življenje in nima opravka ne s strankami in ne z narodnostjo. Vsi brez razlike na mišljenje bi morali biti v tej zahtevi edini in složni.

Z združenimi močmi bomo prej ali slej gotovo prodrli.

Cene po Italiji. Pšenica 192-203 lire stot. Koruza 108-120. Voli 440-625 lir stot. žive teže; krave 350-575; teleta 350-700.

Cene po Istri. Črno vino: Piran 260, Motovun 220-260, Završje 250, Pazin 220. Belo vino: Piran 240, Pazin 200, Gračišče 220-240, Motovun 200-220, Vižnjen 230-250. Olje 9-10. Seno 20-32.

Semenj v Podgradu. 8. IV. Prignanih 8 volov, 33 krav, 5 telet, 2 konja, 50 prašičev. Cena prašičev 120-150 lir glava.

Semenj v Pazinu. 6. IV. Prignanih je bilo: 423 volov, 411 krav, 93 juncev in junic, 52 telet, 29 konj, 5 mul, 71 oslov, 266 prašičev, 24 ovac, 4 koze. Cene: voli 450-500, krave 400-460, junci 550-600, teleta 600-700 za stot žive teže. Konji 2000-3500, mule 800-1600, osli 200-1000, prašiči 30-120, ovce 180-200, koze 140-180 glava. Pomanjkanje kupcev.

Naša pošta.

Vojak, Firenze. Pošljite cel naslov. **Koritnica.** Na priglasitve brez listka se ne moremo ozirati.

Röntgenološki zavod

PRIMARIJA

dr. A. de Fiori

— v Gorici —

Corso Vittorio Em. III. 14

Sprejema od 9-12 in od 2-4

Dr. R. Zaletel

Zdravnik za kirurške in ženske bolezni, sprejema od 8-12 ure dop. in od 2-4 ure popoldne v Kozleku, II. Bistrica

Jakob Bevc

urarna in zlatarna

TRST - Campo S. Giacomo št. 5

ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah. **KRONE** plačuje više kot vsi drugi. **ZALOGA** raznovrstnih ur in zlatenine.

Primarij kirurg sanatorija Villa S. Giusto in občinske bolnišnice v GORICI

Dr. LOJZE SUSSIG,

prej asistent na dunajski vseučiliščni kliniki profesorja Hohenegga, sprejema vsak delavnik od 2-3 popoldne Corso Verdi 21-II, telefon šte. 196.

MALI OGLASI

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje po ugodnih cenah. Tvrška Gastone Dolinar, Trst — Via Ugo Polonio 5.

NA PRODAJ imam večjo množino krompirja «hrastovea» in zgodnjega belega. Jožef Cepič, Kal 78, p. St. Peter na Krasu.

SPREJMEM v trajno delo 2 mizarska pomočnika. Dobita hrano in stanovanje pri Antonu Černetič, mizarskemu mojstru v Knežaku.

Stab. Tip. S. Spazzal - Trieste, C. C. I. 740

ZOBOZDRAVNIK

Dr. L. MERMOLJA

specijalist

za zobne in ustne bolezni sprejema

v Gorici na Travniku št. 5, II.

od 9-12 in od 3-5

JAKOB ŠULIGOJ

Prvi in edini slovenski urar in zlatar v

GORICI

Gosposka ulica 19

Prilagojena svojo veliko zalogo vseh vrst ur, zlatnine in srebrnine, vse po nizkih cenah.

Zebozdravnik

Dr. LOJZ KRAIGHER

specialist za zobe in usta sprejema

v Gorici na Travniku št. 20

in v Ajdovščini nasproti posojilnici

Andrej Purič

TRST

Via Media št. 6

Kovaški

mojster

IZVRŠUJE: Vsakovrstna stavbena dela - Železne ograje in omrežja - Takošnja izvršitev - Štedilniki vseh vrst - Izdeluje tudi železne roletes - Poprave, spopolnitve.

Predno prodaste

KOŽE

Kun, lisic, vever, divjih koz in druge divjačine, kakor tudi domačih živali, vprašajte za ceno.

Franc Stres, Kobarič

Zaloga usnja in raznovrstnega obuvala, na drobno in na debelo. Blago prvovrstno; cene take, da se ni bati konkurence.

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Trstu: Via XXX Ottobre 11

Brzjavni naslov: Bancalubiana - Telefona: 5-18, 22-98

Podružnice:

GORICA, Brežice, Celje, Cusumani, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, N. Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, ...

Centrala v Ljubljani

Delniška glavica in rezervni sklad: 60.000.000 dinarjev

Bavi se z vsemi bančnimi posli. - Sprejema vloge na vložne knjižice ter jih obrestuje z 4%, a vloge na tekoče račune v lireh in v dinarjih po dogovoru najbolje - Izvršuje borzne naloge in daje v najem varnostne celice (SAFES)

Blagajna je odprta od 9^{1/2} do 12.30 in od 14^{1/2} do 16 ure.

Največja zaloga pohištva

na Goriškem - GORICA, Via Carducci (Gosposka ul.) 14

Ustanovljena leta 1897.

Na izbiro 50 celotnih oprem

bodisi za spalnice bodisi za obednice

od prav preprostih do najbolj razkošnih

Cene zmerne! Delo trdno!

Pohištvo lastnega izdelka, izvršeno od prvovrstnih delavcev vsake stroke

ANTON BREŠČAK

VIA CARDUCCI (GOSPOSKA UL.) 14

Čevljarnica FORCESSIN

odlikovana v Parizu in Genovi 1924.

z veliko premijo, diplomom in zlato svetinjo

Trst via Caprin 5 pri Sv. Jakobu Trst

KADAR KUPUJEŠ ČEVLJE MISLI NA VSE:

- 1.) da bo zdravo za nogo,
- 2.) da bo elegantno,
- 3.) da bo trdno,
- 4.) da bo cena primerna.

FORCESSIN TE ZADOVOLJI V VSEH TOČKAH.

Slovenci! Kupujte samo pri FORCESSINU!